

Draagvlak nieuwe vaccinatieronde

Rapport I&O Research

Opinieonderzoek i.o.v. NOS

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2022/

Datum

september 2022

Opdrachtgever

NOS

Auteurs

Asher van der Schelde

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Ruim een derde wil zeker herhaalprik	4
Vaccinatiegraad blijft stabiel	4
Circa helft geboosterden neemt ook 'zeker' herhaalprik	5
1 Vaccinatie- en boosterbereidheid	8
1.1 Vaccinatiegraad ongewijzigd sinds februari	8
1.2 Weinig rek meer in boostercampagne	9
1.3 Circa helft geboosterden wil herhaalprik zeker nemen	10
1.4 Herhaalprikbereidheid naar leeftijd	11
1.5 Herhaalprikbereidheid naar gezondheid	12
2 Opvattingen over coronabeleid	13
2.1 Meer draagvlak voor vrije keuze	13
2.2 Helft verwacht nieuwe maatregelen in najaar	14
2.3 Twee derde geniet nu meer van het leven	15
3 Onderzoeksverantwoording	16

Ruim een derde wil zeker herhaalprik

Vanaf vandaag is het voor bepaalde groepen, zoals zorgmedewerkers en mensen uit risicogroepen, mogelijk om een afspraak te maken voor een zogeheten herhaalprik tegen het coronavirus. Als deze groep aan de beurt is geweest kan de rest van de bevolking vanaf twaalf jaar ook langskomen voor een prik. Om het draagvlak voor een nieuwe vaccinatieronde te meten gaf NOS I&O Research opdracht dit te onderzoeken.

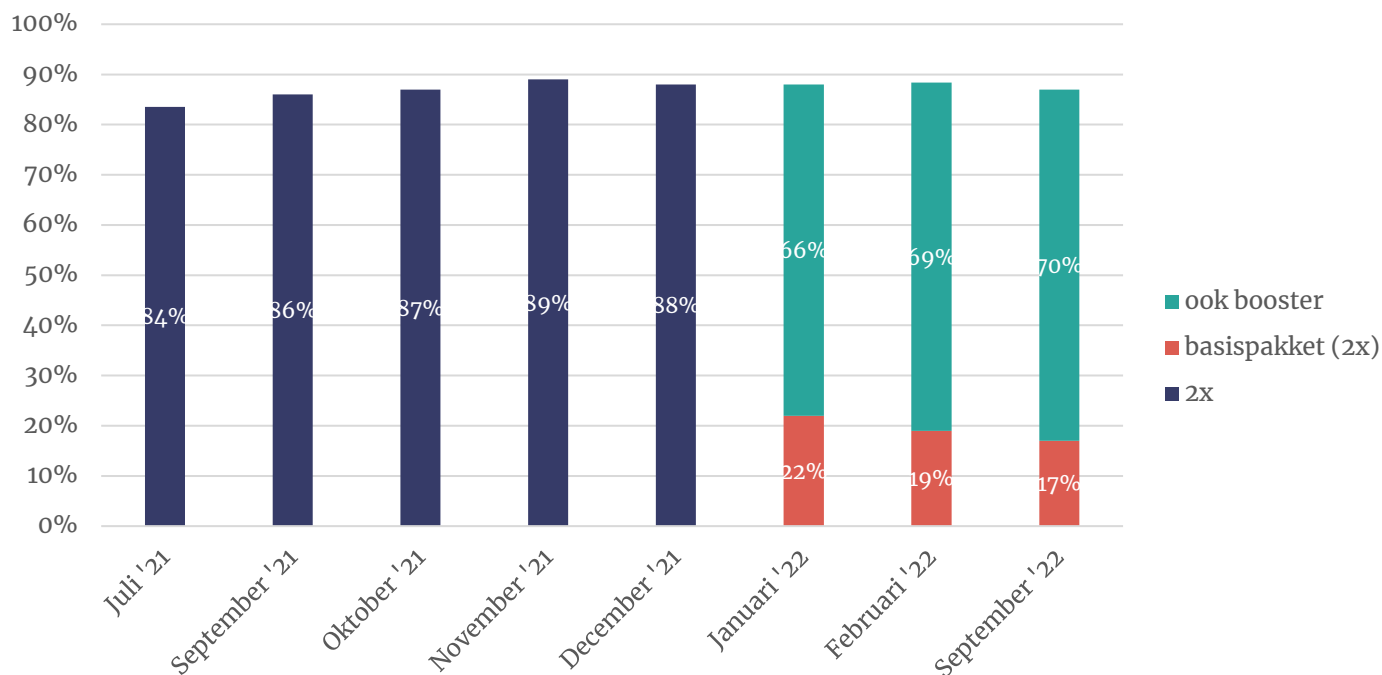
Vaccinatiegraad blijft stabiel

Inmiddels geeft 87 procent van de Nederlandse volwassenen aan te zijn gevaccineerd (dat wil zeggen: in ieder geval 1x Janssen of 2x een andere vaccinatie). Dat percentage is stabiel ten opzichte van februari. Daarnaast zijn zeven op tien (70%) inmiddels geboosterd.

Deze percentages komen redelijk goed overeen met data van het RIVM. Het coronadashboard van de Rijksoverheid geeft aan dat 84 procent inmiddels de basisserie achter de rug heeft. De boostergraad ligt volgens hen op 64 procent. De overheid geeft zelf aan 'dat de werkelijke vaccinatiegraad iets anders kan zijn omdat die deels is gebaseerd op berekeningen'.¹

Figuur 0.1 – Bent u gevaccineerd tegen het virus? (ja 1x, ja 2x, ja geboosterd)

Basis: gehele steekproef (n=2.684)

¹ <https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/landelijk/vaccinaties>

Weinig ongeboosterden zijn dit alsnog van plan

Van de gevaccineerden geeft bijna een procent aan nog niet te zijn geboosterd maar hiervoor wel een afspraak te hebben gemaakt. Als zij zich laten boosteren komt de boostergraad uit op 71 procent.

In totaal is 17 procent van de populatie gevaccineerd maar nog niet geboosterd. Het is niet waarschijnlijk dat een groot deel van deze groep zich alsnog zal laten boosteren. Acht procent van hen geeft aan dit 'zeker' te gaan doen. In dat geval zou de het percentage geboosterde Nederlanders uitkomen op 72 procent.

Circa helft geboosterden neemt ook 'zeker' herhaalprik

Vanaf de tweede helft van september wordt het mogelijk om een herhaalprik te krijgen. Dit is een vierde prik na de twee basisserie-prikken en de boosterprik. Voor mensen die als eerst een Janssen-vaccin kregen is het een derde prik.

Het lijkt er vooralsnog op dat iets meer dan helft van de geboosterden een dergelijke herhaalprik zal halen. Zes procent heeft immers al deze prik gehaald, terwijl 46 procent dit zeker van plan is. Als zij dat inderdaad zullen doen zal uiteindelijk 36 procent van de bevolking een herhaalprik hebben gehad. Mochten degenen die nu zeggen dit 'waarschijnlijk' te gaan doen daadwerkelijk een herhaalprik nemen komt dit uit op 51 procent van de totale bevolking.

Erg weinig geboosterden zeggen zeker niet de herhaalprik te zullen nemen (6%).

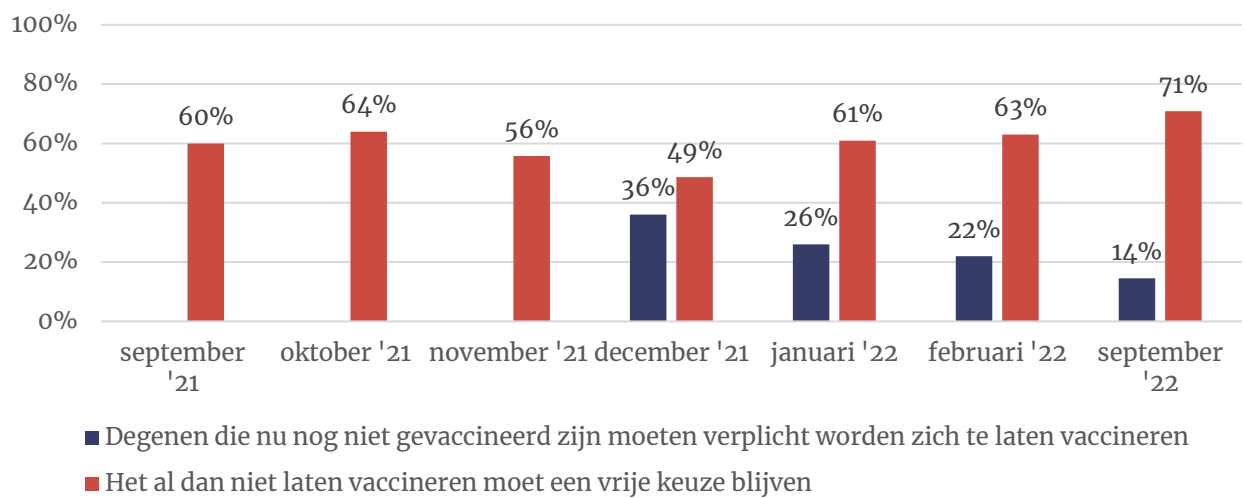
Veertien procent nu voorstander van verplichte vaccinatie

Ten opzichte van voorgaande metingen is er meer coulerie richting niet-gevaccineerden. Inmiddels vinden zeven op tien (71%) dat vaccineren een vrije keuze moet blijven. Dit was ongeveer de helft (49%) in december 2021 toen de besmettingsgraad ruim hoger lag. Ook geeft nog maar 14 procent aan voorstander te zijn van verplichte vaccinatie. Ruim lager dan in december (36%). Van de volledig gevaccineerde Nederlanders (basisserie + booster) is 16 procent deze mening toegedaan.

Het is aannemelijk dat het draagvlak voor vrije vaccinatiekeuze weer zal afnemen indien de besmettingen en ziekenhuisopnames de komende maanden stijgen.

Figuur 0.2: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Laten zien: % (helemaal) mee eens. Basis: gehele steekproef (n=2.684)

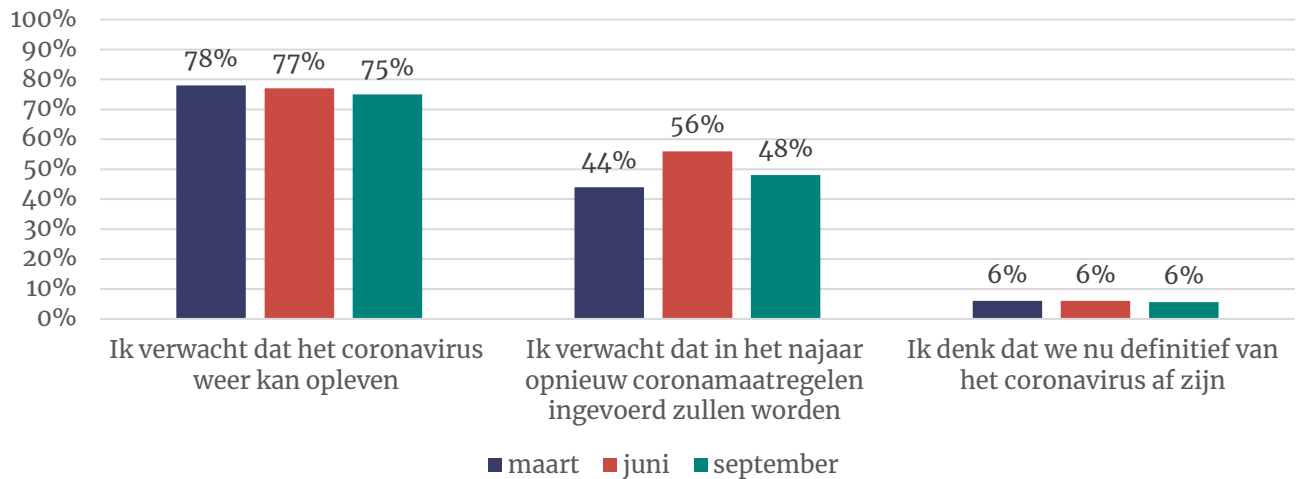

Helpt bevolking verwacht nieuwe maatregelen dit najaar

Ondanks dat er nu geen maatregelen van kracht zijn verwacht de Nederlander nog niet klaar te zijn met het virus. Driekwart denkt dat het coronavirus weer kan opleven. Dit percentage is stabiel ten opzichte van maart en juni. Wel denken minder mensen dan in juni dat er dit najaar nog nieuwe maatregelen worden ingevoerd (was 56%, nu 48%).

Figuur 0.3: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Laten zien: % (helemaal) mee eens. Basis: gehele steekproef (n=2.684)

Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek – uitgevoerd in opdracht van de NOS – vond plaats van vrijdag 9 tot maandag 12 september. In totaal werkten 2.684 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek.

Het grootste deel van de steekproef (n=2.497) is afkomstig het I&O Research Panel, 187 respondenten deden mee via PanelClix. Dit zijn allen Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond.

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken.

1 Vaccinatie- en boosterbereidheid

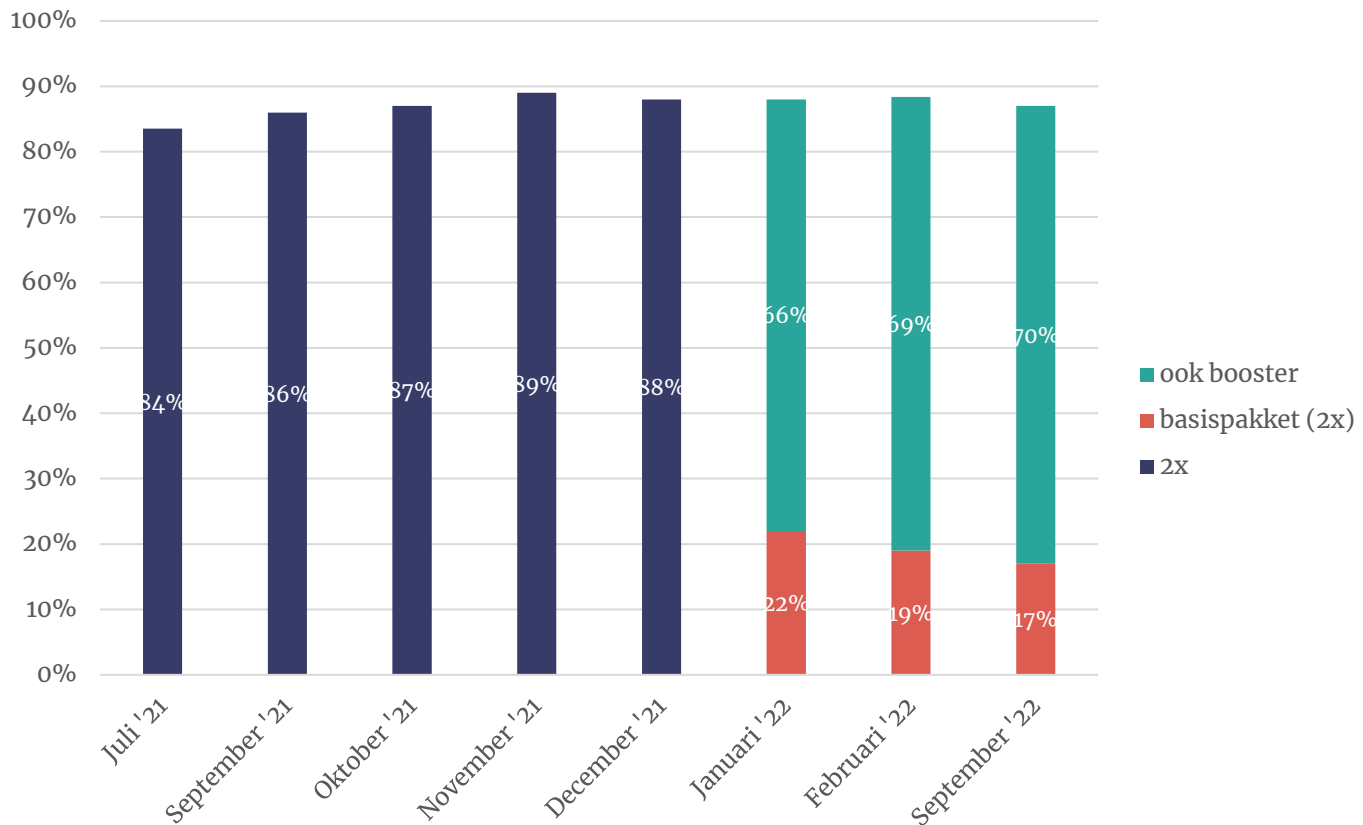
1.1 Vaccinatiegraad ongewijzigd sinds februari

Inmiddels geeft 87 procent van de Nederlandse volwassenen aan te zijn gevaccineerd (dat wil zeggen: in ieder geval 1x Janssen of 2x een andere vaccinatie). Dat percentage is stabiel ten opzichte van februari. Daarnaast zijn zeven op tien (70%) inmiddels geboosterd.

Deze percentages komen redelijk goed overeen met data van het RIVM. Het coronadashboard van de Rijksoverheid geeft aan dat 84 procent inmiddels de basisserie achter de rug heeft. De boostergraad ligt volgens hen op 64 procent. De overheid geeft zelf aan ‘dat de werkelijke vaccinatiegraad iets anders kan zijn omdat die deels is gebaseerd op berekeningen’.²

Figuur 1.1 – Bent u gevaccineerd tegen het virus? (ja 1x, ja 2x, ja geboosterd)

Basis: gehele steekproef (n=2.684)

² <https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/landelijk/vaccinaties>

1.2 Weinig rek meer in boostercampagne

Van de gevaccineerden geeft bijna een procent aan nog niet te zijn geboosterd maar hiervoor wel een afspraak te hebben gemaakt. Als zij zich laten boosteren komt de boostergraad uit op 71 procent.

Uit dit onderzoek blijkt dat 17 procent van de populatie is gevaccineerd maar nog niet geboosterd. Het is niet waarschijnlijk dat een groot deel van deze groep zich alsnog zal laten boosteren. Acht procent van hen geeft aan dit 'zeker' te gaan doen. In dat geval zou de het percentage geboosterde Nederlanders uitkomen op 72 procent.

Tabel 1.1 – Bent u van plan de 'boosterprik' te nemen?

Basis: wel gevaccineerd, nog geen afspraak voor booster (n=391)

Zeker wel	8%
Waarschijnlijk wel	13%
Waarschijnlijk niet	29%
Zeker niet	38%
Weet ik (nog) niet	12%

Redenen voor scepsis

Gevaccineerde Nederlanders die niet van plan zijn een boosterprik te nemen vroegen wij naar hun overwegingen. De volgende argumentatielijnen kwamen daarbij vooral naar voren:

Twee vaccinaties zijn meer dan genoeg

“Ik heb 2 vaccinaties en corona gehad, dus booster leek me voor nu onnodig.”

“Ik vind 2 genoeg.”

“Niet van toegevoegde waarde op dit moment.”

Bijwerkingen eerdere prik(ken)

“Erg ziek geworden van de prikken en ik heb Corona gehad en daar was ik minder ziek van.”

“Spierpijn, uitstel menstruatie.”

“Ben hart- en reumapatiënt. Na die eerste prik 2 maanden lang nòg slechter dan normaal gevoeld. Ben nu ook nog steeds kortademiger dan voor de prik. Na de prik kom ik ook vaak niet meer op alledaagse woorden.”

Ernst corona valt mee

“De huidige covid varianten zijn dusdanig mild dat ik het risico wel aandurf om mij niet te laten vaccineren.”

“Heb corona gehad en alleen verkoudheidsklachten. Bij deze variant gebeurt er met de meeste mensen nauwelijks wat....”

“Ik ben van mening dat Corona nu als een griep behandeld dient te worden, daarvoor heb ik geenprik nodig.”

1.3 Circa helft geboosterden wil herhaalprik zeker nemen

Vanaf de tweede helft van september is het mogelijk om een herhaalprik te krijgen. Dit is een vierde prik na de twee basisserie-prikken en de boosterprik. Voor mensen die als eerst een Janssen-vaccin kregen is het een derde prik.

Het lijkt er vooralsnog op dat iets meer dan helft van de geboosterden een dergelijke herhaalprik zal halen. Zes procent heeft immers al deze prik gehaald, terwijl 46 procent dit zeker van plan is. Als zij dat inderdaad zullen doen zal uiteindelijk 36 procent van de bevolking een herhaalprik hebben gehad. Mochten degenen die nu zeggen dit 'waarschijnlijk' te gaan doen daadwerkelijk een herhaalprik nemen komt dit uit op 51 procent van de totale bevolking.

Erg weinig geboosterden zeggen zeker niet de herhaalprik te zullen nemen (6%).

Tabel 1.2: Bent u van plan de 'herhaalprik' te nemen? Basis: geboosterde Nederlanders (n=1.956)

Ik heb al een herhaalprik gehad	6%
Zeker wel	46%
Waarschijnlijk wel	21%
Waarschijnlijk niet	11%
Zeker niet	6%
Weet ik (nog) niet	10%

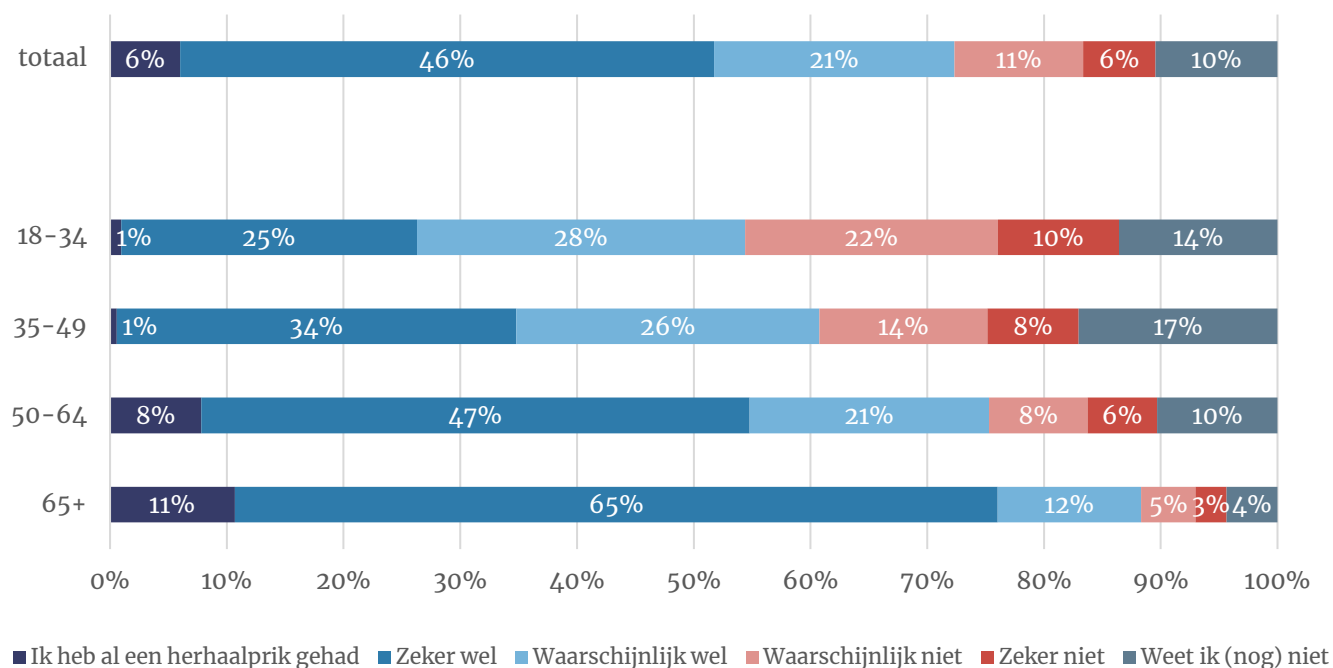
Redenen voor scepsis

Geboosterde Nederlanders die niet van plan zijn een herhaalprik te nemen geven doorgaans dezelfde argumenten als gevaccineerden die geen booster willen. Men vindt drie prikken meer dan genoeg, hebben soms bijwerkingen meegemaakt en vinden het coronavirus inmiddels onvoldoende gevaarlijk.

1.4 Herhaalprikbereidheid naar leeftijd

De bereidheid voor een herhaalprik is sterk afhankelijk van leeftijd. Driekwart (76%) van de geboosterde 65-plussers heeft al een herhaalprik gehad of is zeker van plan een herhaalprik te nemen. Onder geboosterde 18- tot 34-jarigen betreft dit slechts een kwart (26%). Daar staat tegenover dat slechts tien procent van deze leeftijdsgroep dit zeker niet van plan is. Er is dus nog veel twijfel.

Figuur 1.2: Bent u van plan de 'herhaalprik' te nemen? Basis: geboosterde Nederlanders (n=1.956)

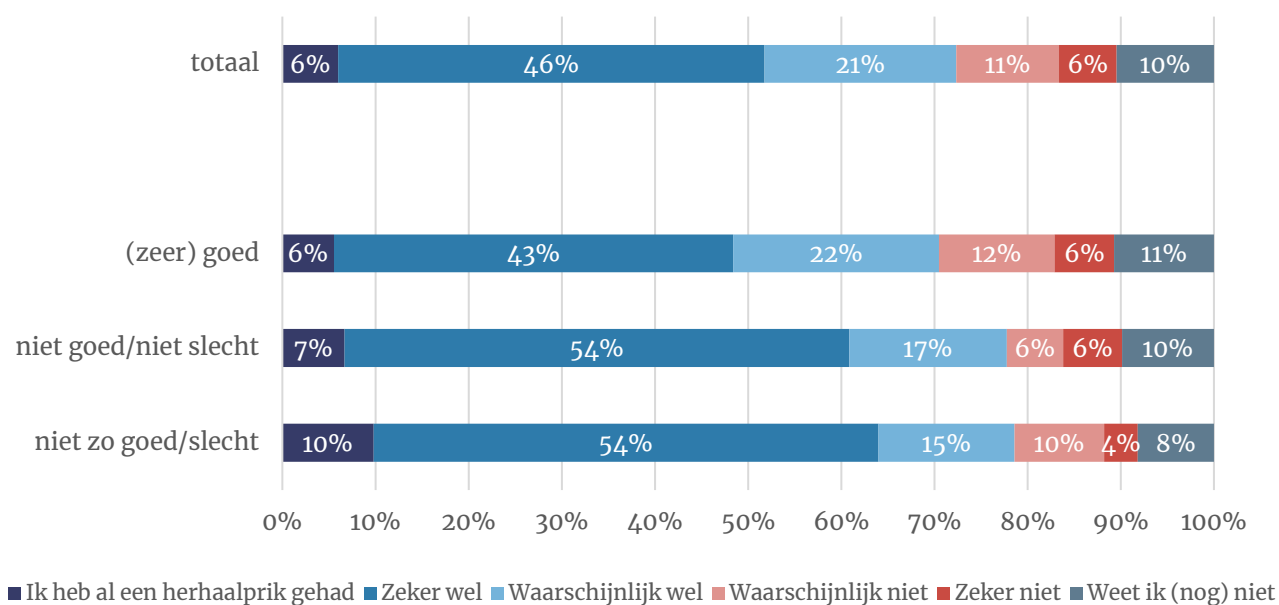
1.5 Herhaalprikbereidheid naar gezondheid

We stelden Nederlanders ook de vraag hoe ze hun eigen gezondheidssituatie ervaren. Driekwart (76%) van de bevolking ervaart als (zeer) goed. Een vijfde (18%) als 'niet goed, maar ook niet slecht' terwijl zes procent aangeeft in (zeer) slechte gezondheid te verkeren.

Over het algemeen zien we een licht negatief verband tussen ervaren gezondheid en vaccinatiebereidheid. Met andere woorden: Nederlanders die hun eigen gezondheid als slecht ervaren zijn eerder geneigd zich te laten vaccineren.

Onderstaande figuur laat zien hoe de herhaalprikbereidheid varieert naar de ervaren gezondheidssituatie van geboosterde Nederlanders. Ook hier zien we dat er iets meer scepsis is om een herhaalprik te nemen onder hen die hun eigen gezondheid als (zeer) goed beschrijven. Van deze groep is bijna de helft (49%) zeker van plan om de herhaalprik te nemen of heeft dit al gedaan. Dit geldt voor 64 procent van de geboosterde Nederlanders met een slechte gezondheid.

Figuur 1.3: Bent u van plan de 'herhaalprik' te nemen? Basis: geboosterde Nederlanders (n=1.956)

2 Opvattingen over coronabeleid

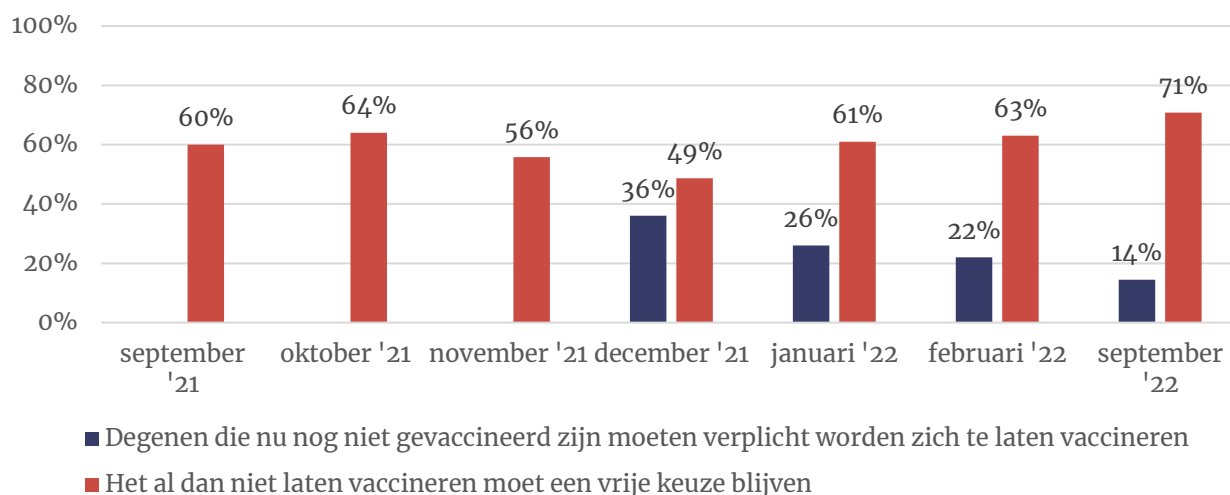
2.1 Meer draagvlak voor vrije keuze

Ten opzichte van voorgaande metingen is er meer coulance richting niet-gevaccineerden. Inmiddels vinden zeven op tien (71%) dat vaccineren een vrije keuze moet blijven. Dit was ongeveer de helft (49%) in december 2021 toen de besmettingsgraad ruim hoger lag. Ook geeft nog maar 14 procent aan voorstander te zijn van verplichte vaccinatie. Ruim lager dan in december (36%). Van de volledig gevaccineerde Nederlanders (basisserie + booster) is 16 procent deze mening toegedaan.

Het is goed mogelijk dat het draagvlak voor vrije vaccinatiekeuze weer zal afnemen indien de besmettingen en ziekenhuisopnames de komende maanden stijgen.

Figuur 2.1: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Laten zien: % (helemaal) mee eens. Basis: gehele steekproef (n=2.684)

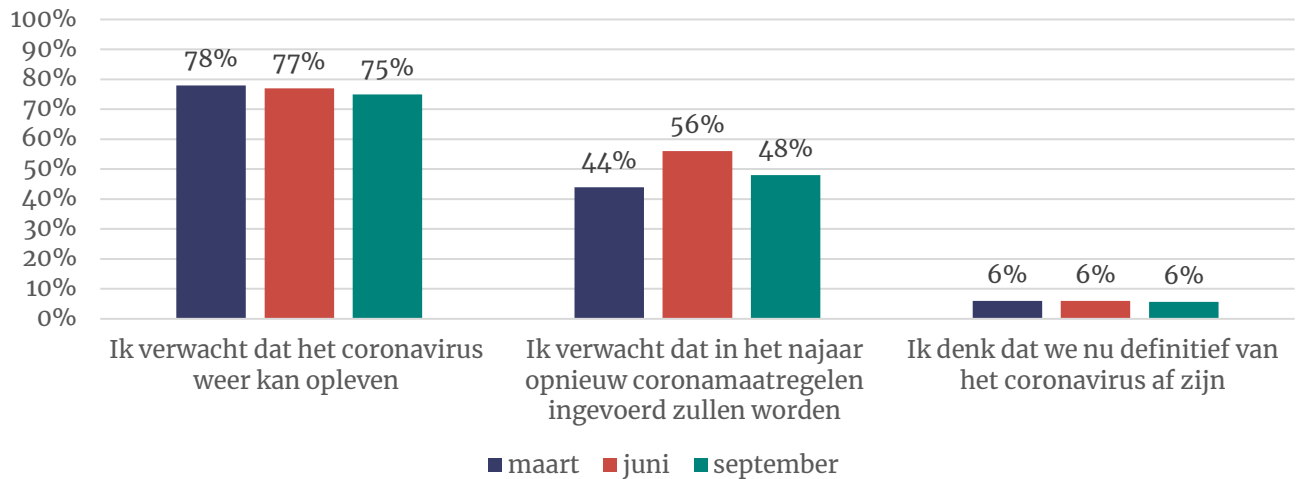

2.2 Helpt verwacht nieuwe maatregelen in najaar

Ondanks het gebrek aan maatregelen op dit moment verwacht de Nederlander nog niet klaar te zijn met het virus. Driekwart denkt dat het coronavirus weer kan opleven. Dit percentage is stabiel ten opzichte van maart en juni. Wel denken minder mensen dan in juni dat er dit najaar nog nieuwe maatregelen worden ingevoerd (was 56%, nu 48%).

Figuur 2.2: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Laten zien: % (helemaal) mee eens. Basis: gehele steekproef (n=2.684)

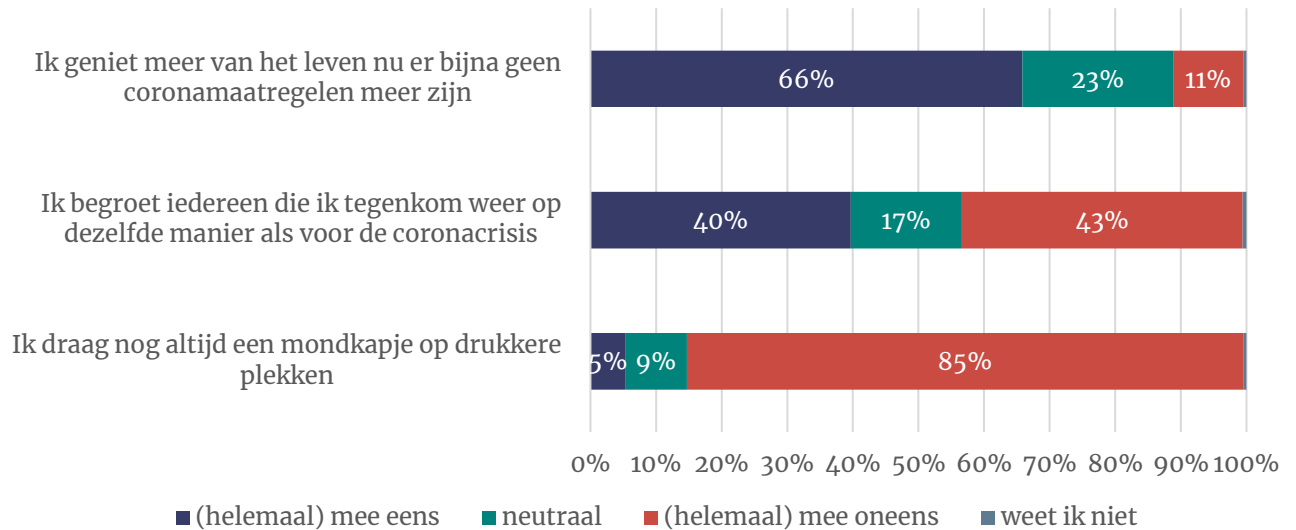
2.3 Twee derde geniet nu meer van het leven

Twee op drie Nederlanders geniet nu meer van het leven zonder coronamaatregelen. Voor elf procent geldt dit niet.

Nederlanders zijn verdeeld over de wijze van begroeting. Vier op tien (40%) zeggen anderen weer net zo te begroeten als voor de coronacrisis terwijl dit voor een soortgelijk deel van de bevolking (43%) niet het geval is. Vijf procent zegt nog altijd mondkapjes te dragen op drukke plekken.

Figuur 2.3: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Basis: gehele steekproef (n=2.684)

3 Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek – uitgevoerd in opdracht van de NOS -vond plaats van vrijdag 9 tot maandag 12 september. In totaal werkten 2.684 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek.

Het grootste deel van de steekproef (n=2.497) is afkomstig het I&O Research Panel, 187 respondenten deden mee via PanelClix. Dit zijn allen Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Sinds april 2019 werkt het I&O Research Panel met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2020). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 20252: 2019 Annex A-gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.